

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2011

SEAN-GHRÉIGIS — ARDLEIBHÉAL

(400 marc)

DÉARDAOIN, 23 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 1.30 go 4.00

A. Cuir Gaeilge ar:

(40)

Περσεὺς υἱὸς ἦν Διὸς καὶ Δανάης. μετὰ δὲ ἄλλους πόνους πορευόμενος πρὸς Αἰθιοπίαν, ἡς ἐβασίλευσε Κηφεύς, ηὑρε τὴν τούτου θυγατέρα, Ἀνδρομέδαν, δοθεῖσαν βορὰν θαλασσίῳ κήτει. Κασσιόπεια γάρ, ἡ Κηφέως γυνή, Νήρησιν ἥρισε περὶ κάλλους, καὶ πασῶν εἶναι κρείσσων ηὔχησεν· αἱ δὲ οὖν Νήρηδες βαρέως ἔφερον, καὶ Ποσειδῶν συνοργισθεὶς κῆτος ἐπεμψεν ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν· ἀναγκασθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν Κηφεὺς προσύθηκεν Ἀνδρομέδαν τῷ κήτος, καὶ ἐλαβεν Ἀνδρομέδαν γυναῖκα.

GREEK THROUGH READING

B. Freagair ceann *amháin* de na ceisteanna seo a leanas:

(10)

- (i) Inis go hachomair sceál ar bith atá ar eolas agat faoi Peirséas.
- (ii) Scríobh nóta gearr ar Poiséadón.

A. Cuir Gaeilge ar:

(40)

Τῷ δὲ Κροίσῳ ἐπέστη ὄνειρον, σημαῖνον ὅτι ὁ παῖς ἀπολεῖται, αἰχμῇ σιδηρῷ βληθείς. διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελε τὸν υἱόν, "Ἄτυν ὄνομαζόμενον, ἐκπέμπειν. ἀλλ' ἵκετεύοντος" Αἴτιος ἐνέδωκε, καὶ φύλακα τοῦ παιδὸς τὸν Ἀδραστον ἐπιστήσας ἐξέπεμψεν.

Ἄφικόμενοι οὖν εἰς τὸν Ὀλυμπὸν τὸν κάπρον ἐζήτουν καὶ εύρόντες περιέστησαν κύκλῳ, καὶ ἐσηκόντιζον. ἐνθα δὴ ὁ Ἀδραστος ἀκοντίζων τοῦ μὲν κάπρου ἥμαρτε, τυγχάνει δὲ τοῦ Κροίσου παιδός. οὗτως ἐξέπλησε τὸ ὄνειρον. ὁ δὲ Κροίσος, Οὐ σὺ τοῦδε τοῦ κακοῦ αἴτιος, ἔφη, ἀλλὰ θεός τις ὅς μοι προύστημαινε τὰ μέλλοντ' ἔσεσθαι.

GREEK THROUGH READING

B. Freagair ceann *amháin* de na ceisteanna seo a leanas:

(10)

- (i) Cén fáth ar tháinig Adrastos go dtí Créasas, agus conas a chaith Créasas leis?
- (ii) Inis go hachomair sceál ar bith eile atá ar eolas agat faoi Créasas.

(Treoraionn Polynices arm go dtí An Téibh chun an choróin a éileamh ar ais óna dhearbháir Eteocles.)

άδελφοί ἡσαν Πολυνείκης καὶ Ἐτεοκλῆς, ἀμφότεροι βασιλεύοντες ἐν ταῖς Θήβαις. ἀλλ’ ὁ Ἐτεοκλῆς, τὸν ἀδελφὸν ἐλαύνων ἐκ τῆς πόλεως, βασιλεὺς ἐγένετο μόνος. ὁ οὖν Πολυνείκης, φυγὼν εἰς ἄλλην πόλιν καὶ παρασκευάσας μεγάλην στρατιάν, ἐπανῆλθε πρὸς τὰς Θήβας, ἐθέλων δὲ νικᾶν δὲ ἀποθανεῖν. πολὺν δὲ χρόνον αἱ στρατιαὶ ἐμάχοντο, ἀλλ’ οὐδεὶς ἐνίκησε. τέλος δ’ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐμαχέσαντο ἐπ’ ἄλληλους καὶ ἀμφότεροι ἐν τῇ μάχῃ ἔπεσον. καὶ τὸν μὲν Ἐτεοκλέα οἱ πολίται ἔθαψαν μεγίστη τίμῃ, τὸν δὲ Πολυνείκη ἐλιπον ἐπὶ τῆς γῆς. ἡ δὲ Αντιγόνη, ἡ τῶν νεανιῶν ἀδελφή, ἐζήτησε τὸ τοῦ Πολυνείκους σῶμα καὶ ἔθαψεν αὐτόν.

ἀμφότερος: araon. παρασκευάζω: ullmhaím. στρατιά: a an t-arm.
ἢ ... ἢ ...: ceachtar acu ... θάπτω: cuirim. τίμη: onóir σῶμα: corp.

4. Léigh an sliocht seo a leanas agus ansin freagair sé *cinn ar bith* de na ceisteanna ina dhiaidh:

(Déanann na Fathaigh bagairt ar na Déithe ar Shliabh Oilimpeas.)

ὁ δὲ Ζεύς, νικήσας τοὺς Τιτᾶνας καὶ εἰς Τάρταρον πέμψας, ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ἐβασίλευε σὺν τοῖς ἄλλοις θεοῖς. τοῖς δὲ γίγασι, τοῖς τῆς Γῆς παισί, σώματα μεγάλα καὶ δεινὰ ἦν· σύμμαχοι δὲ τοῖς θεοῖς οὐκ ἥθελον εἶναι. οἱ οὖν γίγαντες μάχην παρεσκεύαζον, ἐν ω̄ ἔχοντες τοὺς θεοὺς ἐκ τοῦ Ὀλύμπου ἐλαύνειν.

τέλος δ’ οἱ γίγαντες τοῖς θεοῖς εἴπον τάδε· “εὐθὺς δεῖ ύμᾶς ἐκ τοῦ Ὀλύμπου φεύγειν· ῥαδίως γὰρ δυνάμεθα ύμᾶς διαφθείρειν.” πάντες δ’ οἱ θεοὶ ἐφοβοῦντο· ὁ δὲ Ζεὺς ἔφη, “ὦ Ἡρακλῆς μόνος ἡμᾶς σώσει.” ἄγγελον δ’ ἔπειψε πρὸς τὸν Ἡρακλέα καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν παρεῖναι. ἔπειτα δ’ ὁ Ἡρακλῆς, ἀνδρείως μαχόμενος, τοὺς γίγαντας ἀπέκτεινε καὶ τοὺς θεοὺς ἔσωσε.

Τάρταρος: Tartarus (An Domhan Thíos). σῶμα: corp. σύμμαχος: comhghuaillí. παρασκευάζω: ullmhaím. σώσει: “sábhálfaidh”. σώζω: sábhálaím.

- (a) Cad a rinne Séas do na Tíotáin?
- (b) Cérbh iad na Fathaigh? Déan cur síos ar a gcoirp.
- (c) Cad a bhí i gceist ag na Fathaigh a dhéanamh ?
- (d) Cad a dúirt na Fathaigh leis na déithe?
- (e) Cad a rinne Earcail?
- (f) Tabhair An Chéad Phearsa, Uimhir Uatha, Aimsir Láithreach de *dhá* cheann de na briathra seo a leanas :
ἥθελον, ἐκέλευσεν, μαχόμενος.
- (g) Tabhair An Tuiseal Ginideach, Uimhir Uatha, de *dhá* cheann de na hainmfhocail seo a leanas:
μάχη, θεός, πάτη.
- (h) Is ó dhá fhocal Gréigise a thagann *chronology*. Cad iad na focail sin agus cad a chiallaíonn gach focal Gréigise?

5. Cuir Gréigis ar:

[80]

- (a) Chuaigh na páistí roimh ar a n-athair go dtí an chathair mar theastaigh uathu a gcairde a fheiceáil. (16)
- (b) Nuair a tháinig an feirmeoir abhaile, scaoil sé na daimh. (16)
- (c) Is gá do gach duine maith onóir a thabhairt do na déithe i gcónaí . (16)
- (d) Chonaic an bhean mactíre mó ag rith go tapa suas an sliabh. (16)
- (e) Dúirt an buachaill go raibh grá aige dá mháthair agus dá athair. (16)

6. Freagair ceann *amháin* díobh seo a leanas:

[30]

- (a) Tabhair gearrchuntas ar chath Thermopylae. I do fhreagra déan deimhin de na sonraí seo a cuir san áireamh: dáta, rannpháirtithe, ceannairí agus cúrsa an chatha agus an toradh a bhí leis.
- (b) Scríobh faoi ghníomhréim Themistocles.

7. Freagair ceann *amháin* díobh seo a leanas:

[30]

- (a) Ainmnigh *triúr* ar bith de na déithe agus na bandéithe seo a leanas:
 - (i) Ba í bandia an tintéáin agus deirfiúr le Séas í.
 - (ii) Ba é dia an chogaidh é.
 - (iii) Ba í bandia an ghrá í.
 - (iv) Ba é dia an Domhain Thíos é.

Scríobh alt gearr ar *dhuine amháin* de na déithe nó na bandéithe atá ainmniithe agat.

- (b) Samhlaigh gur buachaill nó cailín tú san Aithin Ársa. Scríobh cuntas ar chuairt a thug muintir do thí ar an amharclann le déanaí.